

Akce jako uskutečňování

O „skutečnosti“ nesmíme uvažovat jen jako právě aktuální, ale ani jako již uskutečněné, ale musíme do ní vědomě zahrnovat jako to, co je právě aktuální, tak to, co již bylo uskutečněno, ale také to, co ještě uskutečněno nebylo. Zároveň si však musíme být vědomi toho, že nikoli vše, co kdysi aktuální bylo, je možno do skutečnosti zahrnovat, neboť vždycky záleží na skutečnosti samé, co se stalo její minulostí (nikoli na tom, co my za tu minulost považujeme, či přesněji, co my sami jako onu minulost z distance konstruuujeme či rekonstruuujeme, aniž bychom se sami nějak o zachování nebo znovuoživení něčeho minulého aktivně zasadili). První důležitý problém: uskutečňovat něco (aktivně) lze jen právě teď a tady, hic et nunc: proč je ta aktualita tak fundamentálně důležitá? Nebo to je jen zdání? Jak vlastně můžeme chápat uskutečňování nějakého dlouhodobého programu či plánu? A pak je tu druhý neméně důležitý problém: jak vlastně dochází k oné změně, k onomu přechodu ze ne-skutečného ke skutečnému, z oho „ještě ne“ k onomu „již ano“? A posléze – tak trochu symetricky k druhému problému – je tu třetí problém: jak může něco, co již bylo uskutečněno, co tedy již prošlo onou proměnou z ne-skutečného ve skutečné, přejít znovu do neskutečnosti, tj. jednak opustit nebo být vyhoštěno s aktualností, ale zejména upadnou do neskutečnosti mnohem radikálnějším způsobem, totiž stát se něčím, co jako by se vůbec nikdy nestalo, neuskutečnilo? A s tím souvisí ještě problém čtvrtý, s oním třetím úzce spjatý, totiž jak něco, co pominulo a tedy „již není“, může mít ještě nějaký význam, ba dokonce vliv, tj. jak se může prosazovat jako jakási quasi-skutečnost ještě i poté (a někdy dlouho poté), když už de facto součástí žádné aktuální skutečnosti není? Nabízí se ovšem „částečná“ odpověď, totiž že se taková ji pominulá skutečnost stává znovu aktuální tím, že jiné, další, nové, právě „nyní“ aktuální skutečnosti na tu již minulou nějak „navazují“. Ale právě v tom je ta nejasnost, jak mohou navazovat na něco, co „již není“?

(Písek, 110120-1.)